

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Warszawa, dn. 31 Lipca 1920 r.

43637

Oddział II Informacyjny

B.W. № 39847/II.

Do

/według rozdzielnika/

W załączeniu przesyła się raport polityczny
oficera łącznikowego w Gdańsku o grożącej sytuacji
na Pomorzu w związku z bolszewicką ofensywą.

w.z. Szef Oddziału II.

MATUSZEWSKI m.p.

ppłk.p.d.Szt.Gen.

Za zgodność:

Jaruzelski

1 załącznik.

Otrzymują:

Adjutantura Generalna
Szef Sztabu W.P.
M.S. Wojsk. Oddz. II. Szt.
B.W. VI.

43637
1

R A P O R T P O L I T Y C Z N Y.

W związku i w ślad za ostatnimi moimi raportami z Pomorza o grożącej sytuacji melduję:

↳ "Reichsverband Ostschutz" (kierownictwo Berlin, Potsdamstr 75) zawiązany przez wszystkie stowarzyszenia "für Ostdeutschen Angelegenheiten" (patrz załączony ~~skrypty~~ dokumentu niemieckiego) _ zwołał w dn. 20.VII r.b. konferencję w Swinemünde, dla omówienia spraw polityki antypolskiej w związku z wypadkami na froncie

↳ "Reichsverband für Ostschutz" jest według słów konfidenta "Deutsch-sozialistisch-bolschewistisch freundlichen Charakters" a kierownik jego Geheimrat M o m m s e n nazwał się w poufnym gronie "Nationalbolschewist".

↳ Reichsverband skupił w swoim łonie całą pracę niemieckiego wschodu przeciwko Polsce i kieruje swe agendy przez cztery duże Centrale:

Centrala Gdańsk _ hr. Haslingen, Liczy około 1000 członków

" Królewiec _ gen. mjr. Dassel, członków 5 tys.

" Piła (Swinemünde) _ Regierungsrats. v. Bülow, członków 1500.

" Wrocław _ Dr. Ernst Jellinek, członków 4 tys.

↳ Reichsverband Ostschutz ma milion członków i roczna składka 15 mr. daje już 15 milionów marek.

↳ Celem organizacji jest: oswobodzenie Niemiec od aliantów drogą ścisłego związku z Rosją. Drogą do osiągnięcia tego celu ma być przejściowa dyktatura proletariatu z następującą po niej reakcją z prawej strony. Niemcy przeprowadzają w tym wypadku analogję z Rosją: rządy carskie, socjalistyczna Rzeczpospolita z Kierenskim, dyktatura proletariatu z Leninem i wreszcie spodziewana obecnie narodowa reakcja Brusikowa. W myśl tego programu (t. zn. ^{Niemcy} Ostschutz) przez wpływy swe pomaga Rosji w następujący sposób:

a) pomoc finansowa _ ostatnio w początku lipca wysłano przez

Kowno 1 milion marek złotych.

b) pomoc materialna (materiał wojenny). Droga przez Gdańsk _

— Ryga (morzem). Bron i amunicja wysyłane częściowo przez Piławę Królewiec. Ostatnio trzy pancerne pociągi stały podobno w porcie w Swinoujściu gotowe do wysłania do Rosji.

c. pomoc czynną polegająca na werbowaniu żołnierzy b. Żelaznej Dywizji. Werbunek ten uprawiany przez w całych Niemczech szczególnie na północy Niemiec koncentruje się w 16 biurach werbukowych. Centrala biur w Plate koło Kolberg (przedmieście Kolberga) Biuro werbunkowe Plate podlega jakiemuś pułkownikowi i płaci każdemu żołnierzowi, który przywiezie pełne umundurowanie 1000 mk odszkodowania.

Na konferencji poruszano kwestję w poufny sposób, że w obecnej chwili walczy po stronie rosyjskiej 6 tysięcy niemieckich oficerów i 4 czyste niemieckie dywizje.

Kierownicy Ostschutzu chcą, aby wojsko niemieckie po pozornych utarczkach z bolszewikami przeszło na stronę bolszewicką, i mają wedle mego zdania nieprawdopodobną nadzieję, że kierownictwo nad narodową bolszewicką armją obejmie Prinz Friedrich Siegmund von Preussen, który w dn. 23 lipca przybył również na konferencję do Swinoujścia.

Zaznaczam, że formacje niemieckie walczące po stronie bolszewików mają być kierowane na Prusy Wschodnie dla łatwiejszego porwania za sobą Niemców.

"Ostschutz" nazewnątrz występuje li tylko jako protektor i opiekun tych, którzy cierpią lub ucierpieli od samowoli polskiej. Wedle słów konfidenta jednak, ma on na celu narodowo bolszewicki program Niemców. Konferencja została zagajona we wtorek dn. 20.VII. wiecz. We środę wieczór dn. 21.VII. odbyło się posiedzenie w większym gronie. Cały dzień 22.VII we czwartek odbywały się narady w bardzo szczupłym gronie. Udział brali Dr. Jelłinek, Geheimrat Mommsen, Gen. Major z.D.O'Byrn, Major Wengler ze Swinoujścia, który na Pomorzu prowadzi werbunek do armji bolszewickiej.

W piątek dn. 23.VII odbyło się przyjęcie ks. Fryderyka Zygmunta Pruskiego i barona von Beningen. Honory domu robił hrabia i hrabina von Bismarck z Varzin, w hotelu "Atlantic".

Mam dokładniejsze sprawozdanie tylko z srodowego posiedzenia, na

którym omawiano następujące sprawy:

Podróż agitacyjna Hr. Haslingena po Pomorzu ma na celu werbowanie i lustrację ochotników którzy mają wziąć udział w opanowaniu polskiego korytarza.

Wojaka niemieckie złożone z 3 Żelaznych Dywizji, rekrutowanych z dawnych żołnierzy bałtyckich, po połączeniu z Gdanską Sicherheitspolizei mają iść na spotkanie bolszewikom, obsadzając Pomorze.

15 lipca przybyło do Swinoujścia 1000 uzbrojonych żołnierzy. Kiedy z nowozaciągniętych żołnierzy zostaje fotografowany i u jednego fotografa w Pile obstalowano 6 tysięcy paszportowych zdjęć fotograficznych, żołnierskich.

Załoga Prus Wschodnich, Binwohnerwehr i Sicherheitspolizei na terenach plebiscytowych i w Prusach Wschodnich, mają połączyć się z bolszewikami po pozornych utarczkach. Aresztowanie Beli Kuhna nazwano przeklętym zbiegiem okoliczności ("verdammtes Feh"). Zdaje się, że Bela Kuhn w porozumieniu z niemiecką partją wojskową, miał być przesznułowany do Rosji.

Jako konfidenta "Ostschutz" w Olsztynie nazwano mi pana Armbrusta, właściciela hotelu "Königlicher Hof".

Na środowym zebraniu brał udział Jandrat Hunger, Prezydent Dyr. Kol. w Szczecinie Schultz, Nadradca budowlany Strug Prezes Heimatsbundu uchodźców z Poznania Mjr. Wengler (Swinoujście). Następną konferencją w Pile dn. 14 sierpnia.

W ostatniej chwili agent z Królewca donosi, że dn. 27 lipca, odbyło się tajne zebranie wszystkich komendantów i oficerów Wehrkreis kommando I. Postanowiono aby po przekroczeniu granicy Prus Wsch. przez bolszewików, pozornie stawić im opór, potem zaś przepuścić, aby wojska sowieckie mogły najkrótszą drogą zająć Warszawę. Zebraniu przewodniczył gen Mjr. v. Dassel.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Subicz
pnl

Reichsverband Ostschutz

/Bund aller Vereine zu-
gunsten des Deutschtums
in den Ostprovinzen/.

Unter dem Eindruck der tieftraurigen und beschämenden Nachrichten, die uns täglich in den letzten Wochen aus den Ostmarken unseres Reiches gemeldet werden, haben sich alle deutschen Vereine, die sich in Berlin mit ostdeutschen Angelegenheiten befassen, zu einem Bunde unter dem Namen

"Reichsverband Ostschutz"
vereinigt mit dem Ziele, unter ~~unser~~ einheitlicher Leitung und ständiger Fühlung mit den ostlichen Stellen für eine beschleunigte Niederwerfung des verräterischen polnischen Angriffs und für die Wahrung unserer Reichsgrenzen einzutreten sowie unsere Stammesgenossen im Osten mit Rat und Tat zu unterstützen.

Mitglieder der preussischen Regierung haben zugesehen, dass der polnische Aufbruch vor wenigen Wochen noch mühelos hatte unterdrückt werden können. Durch Geschehenlassen hat der Aufstand einen Umfang angenommen, der die ganze Provinz Posen und preussische Gebiete darüber hinaus auf das schwerste bedroht. Diese Vorgänge sind um so verhängnisvoller als zurzeit in Paris unsere Gegner über die Bedingungen beraten, die sie uns auferlegen und in denen sie auch besonders unsere östlichen Grenzen bestimmen wollen. Aus der inzwischen veröffentlichten Note der britischen Regierung vom 8. Januar war zu ersehen, wie von dieser Seite versucht wird, uns in der Verteidigung gegen eine aufständische Bevölkerung zu hindern, indem man uns, den von den Polen schändliche Ueberfallen den Rat erteilt, uns jeder Provokation zu enthalten. Und aus den Erklärungen des französischen Ministers des Auswärtigen geht hervor, dass es ihm um die Herstellung Polens in seinen einstigen historischen Grenzen, ohne Rücksicht auf eine fast 150 jährige Entwicklung, unter Zuweisung sogar der ganz deutschen Weichselmündung zu tun ist.

Demgegenüber bleibt nur die Möglichkeit, uns auf die von allen Kriegführenden angenommen 14 Wilsonschen Punkte zu berufen, die ausdrücklich nur von der Zuweisung solcher Gebiete an das neue Polen sprechen, die unzweifelhaft polnisch sind. Das Urteil, wie weit diese Bedingung zutrifft, wird aus der Vereinigung verschiedenster Faktoren, sei es Zahl der Bewohner, Grundbesitz, Steuerkraft, Kulturstand und dergleichen zu erbringen sein. Aufseiten der Polen besteht aber die Absicht, die Entscheidung des Friedenskongresses zu beeinflussen durch die Tatsache, dass sie bereits in unabhängigem Besitz der erstrebten Gebiete sind und von deutscher Seite keinen namenswerten Widerstand gefunden haben. Dieser Gefahr gegenüber, unter der das deutsche Reich steht, kostbare und für seinen Grenzschutz, aber auch für seine Lebenshaltung unentberliche Gebiete zu verlieren, dann aber auch angesichts der Tatsache, dass heute Hunderttausende von Deutschen in der Provinz Posen an Leben Eigentum auf das schwerste bedroht sind, ist es die unumgängliche Pflicht der Reichsleitung und der preussischen Regierung, mit allen zu Gebote stehenden Mitteln den Aufstand, der stellenweise bereits die Form Pogroms angenommen hat, niederzuwerfen und die Ordnung wieder herzustellen.

Der unterzeichnete Verband hat mit Dank von der Zusage der Regierung Kenntnis genommen, dass sie entschlossen sei, die Interessen des Reiches im Osten energisch zu schützen. Immer wieder aber werden Nachrichten verbreitet, mit welchem Recht sei dahingestellt, dass die Reichsregierung mit den Aufständischen in entgegenkommender Weise verhandeln wolle. Was auf polnische Versprechungen zu geben ist, davon haben

letzten Wochen genugsam Beweise geliefert. will die Reichsregierung das bedrohte Deutschland gegen unerhörte Vergewaltigung schützen, und will sie verhüten, dass auf den Pariser Beratungen Entscheidungen gegen uns getroffen werden mit Berufung auf vollzogene Tatsachen, so muss notwendig mit ~~xxxx~~ ~~xxxx~~ tunlichster Beschleunigung unter Aufwendung einer starken militärischen Gewalt der frühere gesetzliche Zustand namentlich in der Provinz Posen wieder hergestellt und Sühne für die begangenen schweren Greuelthaten erwirkt werden.

Der unterzeichnete Verband wendet sich daher an die Reichsleitung und die preussische Regierung mit der dringenden Bitte, alles, was in ihren Kräften steht, zu diesem Zwecke schleunigst anordnen zu wollen. Anderenfalls ist das Reich in Gefahr, eine seiner politisch, militärisch und wirtschaftlich wichtigsten Provinzen, die hart vor den Toren der Hauptstadt liegt, einem gehässigen und mitleidslosen Feinde zu überliefern.

Der Vorstand :

v. T i l l y, Oberregierungsrat, Vorsitzender.
S t r a s s m a n n Justizrat, Stellvertretender Vorsitzender
G i n s c h e l, Verlangsdirektor, Geschäftsführer,
B a u s s e, Geheimer Studienrat. H a m b u r g e r /Leo/
Justizrat. Freiherr v. L ü d i n g h a u s e n, Polizei-
Präsident-Raschdau, wirklicher Geheimer Rat.

R.G.O.2316.I.19.75.